

Dato: 28.06.2021

Vår referanse: 2020/14460/347

Norges Kommunistiske Parti (NKP)

Runa Evensen

runa.evensen@nkp.no

Ulovlig bidrag: Oppholdsutgifter betalt av Tyrkias Kommunistiske Parti

Partilovnemnda viser til varsel av 18. mai 2021 om mulig vedtak om formell advarsel eller avkortning av statlig partistøtte for brudd på partiloven. Bakgrunnen for varselet var følgende utsagn i Partirevisjonsutvalgets rapport av 25. april 2021:

«Tyrkias Kommunistiske Parti (TKP) har dekket kost og losji for tre av partiets medlemmer i forbindelse med et internasjonalt møte i Istanbul i regi av TKP. Flybilletter er betalt av partiet selv.

PRU har ikke fått oppgitt verdien av bidraget fra TKP. Partiet har ikke tilbakebetalt verdien av det ulovlige bidragene til giver per 31.12.2019, jf. [partiloven] § 17 a, fjerde ledd.»

Forut for Partilovnemndas varsel av 18. mai 2021 kommenterer Runa Evensen, leder i NKP, i e-post av 5. mai til Partilovnemnda omtalen i Partirevisjonsutvalgets (PRU) rapport:

«Er det slik å forstå at NKP fremover skal betale til f.eks. TKP for kost og losji, når NKP er på offentlig politisk oppdrag (bidrar med politisk jobbing hele dagen; innleder, debatterer osv) etter forespørsel fra (dem) TKP i utlandet? Eller har dere et kontonummer vi skal sette pengene inn på hos dere? Skal NKP få kvitteringer fra TKP på hva det har kostet dem å holde NKP med mat og overnatting? Eller skal NKP estimere hva vi koster, antall kopper kaffe og skiver? Eller vil dere sette en pris? Eller finnes der offentlige takster som vi skal benytte oss av fremover? Eller ber dere oss om å slutte å jobbe politisk? NKP er del av en verdensomspennende kommunistisk bevegelse, og ikke noe annet parti i Norge har lik oppbygging som NKP har på dette punktet. Og dette året 2021 har vi deltatt digitalt på det samme møtet og bidratt politisk.

Hvordan estimerer vi hva det koster arrangøren å la NKP bidra der? Skal det også betales av NKP? Og til hvem?»

I e-post av 27. mai til Partilovnemnda skriver Evensen at hun ikke er enig i at partiet har mottatt ulovlig bidrag fra utenlandsk giver:

«NKP sin politiske oppbygging skiller seg fra de andre partiene i Norge og er knyttet sammen med andre partier i et internasjonalt nettverk – et initiativ av marxistisk-leninistiske kommunist- og arbeiderpartier i Europa. Før pandemien møttes partiene fysisk årlig (2019). Reise dekkes av hvert parti, mens kost og losji (på enkel maner) dekkes av de større kommunistpartiene som er representert i EU-parlamentet. Disse partiene får dekket internasjonale møter og andre støtteordninger for å ivareta sitt arbeid i EU-parlamentet, av EU. Som hovedregel møtes vi av den grunn i EU-parlamentet. Men i 2019 ble møtet avholdt i Istanbul. I 2020 og 2021 var møtet digitalt. I så måte ville det være EU og ikke TKP NKP skulle betale tilbake til?

E-postadresse:

post@partilovnemnda.no

Internett:

www.partilovnemnda.no

Kontaktperson:

Daniel Giske

Tlf. 22 24 68 73

Postadresse:

Partilovnemnda

Postboks 14

6801 FØRDE

NKP har ingen ansatte. Alt arbeidet utføres på frivillig basis. Det er ikke slik at NKP har mottatt penger «fra en utenlandsk giver» for å delta i møtet. NKP har betalt reisen tur/retur selv, og arbeider frivillig politisk mens vi deltar i møtet med innledere, appellanter, debattanter og vi deltar i bilaterale møter. Vi spiser og sover, før vi drar hjem igjen. NKP håper med dette at Partilovnemnda frafaller mulig vedtak om formell sanksjon for brudd på partiloven.»

Nemndas syn på saken

Partilovnemnda legger til grunn at Tyrkias Kommunistiske Parti (TKP) har dekket kost og losji for tre representanter for NKP i forbindelse med et internasjonalt partimøte i Istanbul i 2019. Dette må regnes som bidrag etter partiloven § 17 a tredje ledd, nærmere bestemt bidrag i form av naturalytelser, jf. partiloven § 19 tredje ledd.

Mens det er «tillatt for alle å gi bidrag til politiske partier og partiledde» (partiloven § 17), er det forbudt for partiene å motta bidrag fra visse kilder. Ifølge partiloven § 17 a gjelder dette blant annet bidrag fra «utenlandske givere, det vil si [...] juridiske personer som er registrert i utlandet» (§ 17 a andre ledd bokstav b).

Tyrkias Kommunistiske Parti (TKP) oppfyller utvilsomt dette kriteriet. Det samme gjelder EU, som ifølge Evensen vanligvis dekker kost og losji ved denne type møter i regi av kommunistpartier som er representert i EU-parlamentet. At TKP i 2019 dekket utgiftene for de norske representantene skyldes at møtet ble holdt i Istanbul.

De foreliggende opplysningene viser imidlertid at det er tale om dekning av «kost og losji (på enkel maner)» i forbindelse med et møte mellom politiske partier i flere land. Slike møter utgjør et ordinært, etter alt å dømme utbredt ledd i den internasjonale virksomheten til de politiske partiene i Norge. Partilovnemnda antar også at vertskapet regelmessig dekker kost og losji helt eller delvis, mens inviterte deltakere fra andre land selv dekker reiseutgiftene, slik som i denne saken.

Selv om bestemmelsen i partil. § 17 a andre ledd bokstav b etter sin ordlyd er absolutt, viser forarbeidene at anvendelse på denne typen av internasjonalt samarbeid mellom politiske partier ikke ble særskilt belyst før bestemmelsen ble vedtatt. Bestemmelsen primært må primært forstås i lys av arbeidet med å motvirke korrupsjon. Dette formålet har imidlertid begrenset relevans i slike sammenhenger som vi her står overfor.

I alle tilfeller må bestemmelsen anvendes etter en konkret og skjønnsmessig vurdering, jf. NOU 2004:25 s. 87 og Ot.prp. nr. 84 (2004-2005) s. 30. Partilovnemnda legger derfor til grunn at norske politiske partier lovlig kan motta bidrag i form av dekning av moderate utgifter i forbindelse med deltakelse i internasjonalt partipolitisk samarbeid av gjensidig karakter, slik som i dette tilfellet.

Partilovnemnda understreker at partil. § 17 a andre ledd bokstav b gjør det ulovlig å motta bidrag i form av økonomisk støtte til virksomhet i partiledets regi som ikke har direkte sammenheng med deltakelse i slikt samarbeid. At forbudet omfatter utenlandske bidrag til partiets egen virksomhet i Norge, er klart. Det samme gjelder bidrag i form av f.eks. studiereiser som ikke kan henføres under slik ordinær møtevirksomhet som vi her tar sikte på.

Partilovnemnda presiserer også at den økonomiske verdien av måltider mv. som det er lovlig å motta, skal regnskapsføres som bidrag i form av naturalytelser og eventuelt innberettes i samsvar med bestemmelsene i partiloven om dette. Partilovens formål om åpenhet om finansieringen av de politiske partiene har særlig vekt i relasjon til bidrag fra utenlandske kilder, jf. partil. § 1 første ledd forstått i lys av § 17 a andre ledd bokstav b.

På denne bakgrunn finner Partilovnemnda ikke grunn til å foreta seg noe mer i saken.

For Partilovnemnda

Eivind Smith
leder

Daniel Giske
sekretariatsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent